

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного
екологічного університету**

10 – 17 травня 2023 р.

ОДЕСА
2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного екологічного університету
(10-17 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали Студентської наукової конференції Одеського державного екологічного університету – 2023, 10 – 17 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 671 с.

ISBN 978-966-186-248-6

В збірнику представлені матеріали щорічної Студентської наукової конференції Одеського державного екологічного університету, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень студентів університету. Матеріали підготовлені студентами університету під науковим керівництвом викладачів ОДЕКУ за поданням кафедр університету.

The proceedings of the annual Student Scientific Conference of Odessa State Environmental University, that cover the main areas of the university students' research, are given in the collection. The proceedings are prepared by the university students under the scientific guidance of OSENU lecturers upon recommendation by the university departments.

ISBN 978-966-186-248-6

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

Музика Т.А., ст. гр. МКА-19

Науковий керівник: Недострелова Л.В., канд. геогр. наук, доцент
Кафедра метеорології та кліматології

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЖИМУ ВОЛОГОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ПЕРІОД З 2004 ПО 2018 РР.

Атмосферна волога, її фазовий стан та вологообіг відіграють значну роль у формуванні погоди і клімату. Від вологості повітря залежить не тільки комфортність погодних умов для людини, але і інтенсивність випаровування з поверхні землі та водоймищ, транспірація вологи рослинами, виникнення заморозків, утворення туманів.

Наявність водяної пари в атмосфері істотно позначається на теплових ресурсах атмосфери та підстильної поверхні. Вміст водяної пари сильно змінюється залежно від циркуляційних процесів, фізико-географічних умов місцевості, пори року, стану ґрунту та інших чинників.

В наш час факт глобального потепління вважається експериментально доведеним довготривалими інструментальними вимірами. Про це свідчать зростання глобальної температури повітря та океанів, зменшення площі льодовиків, підвищення рівня Світового океану. Локальний клімат значною мірою формується під впливом глобального клімату, внаслідок чого кліматичні зміни несуть певні екологічні й соціально-економічні ризики. Саме тому вивчення тенденцій зміни локального клімату з метою здійснення заходів, спрямованих на адаптацію до нових погодно-кліматичних умов, є надзвичайно актуальним [1].

Розташовується на Правобережній Україні, її центральна частина – це Полісся. На півночі межує з Республікою Білорусь, на сході з Київською, на півдні з Вінницькою, на заході з Хмельницькою та Рівненською областями України. До басейну Дніпра належать майже всі річки. Болота займають велику площу на Поліссі. Ландшафт Житомирської області – це рівнини, на півдні густо вкриті ярами, річковими долинами. Площа Житомирщини становить 4,9% території України. Житомирська область має вигляд хвилястої рівнини із загальним зниженням на північ і північний схід. Більша частина області (південна і південно-західна) лежить у межах Придніпровської та Волино-Подільської височин. Північно-східну частину займає Поліська низовина. На півночі області знаходиться Словечансько-Овруцький кряж із найвищою точкою 316 м над рівнем моря, крім того на території області є Білокоровицько-Топильнянський та Озерянський кряж.

Клімат області помірно-континентальний з теплим вологим літом і м'якою хмарною зимою. Континентальність клімату збільшується із заходу на схід. На клімат області великий вплив мають повітряні маси із північної частини Атлантичного океану, в меншій мірі – з боку Північного Льодовикового океану. У формуванні мікроклімату області велику роль

відіграють сонячна радіація, лісистість, заболоченість, річкова система, ґрунтово - рослинний покрив [2].

На Житомирщині діють 5 метеостанцій (Житомир, Овруч, Олевськ, Коростень, Новоград-Волинський). На метеостанції міста Новоград-Волинський спостереження відновленні Укрметом у 1922 р. і продовжуються до цих днів. Нині метеорологічна станція проводить спостереження за програмою станції II розряду. Спостереження у м. Олевськ розпочато у 1923 р. А 21 грудня 1949 було відкрито метеостанцію II розряду, де до цього часу ведуться регулярні спостереження. Метеорологічна станція Коростень, яка була заснована в 1924 р, є режимною станцією II розряду, здійснює цілодобові спостереження за всіма параметрами погоди. Єдина станція в області, яка веде спостереження за сонячним сяйвом. Метеорологічні спостереження у місті Овруч розпочато у квітні 1894 р. і функціонує до тепер.

За даними метеостанцій були розраховані значення середньої місячної та середньорічної вологості повітря по Житомирській області з 2004 по 2018 роки [3], а також обчислені відхилення отриманих даних від стандартної кліматичної норми.

В ході розрахунків було виявлено такі дані. За показниками видно, що на станції Житомир середньомісячні показники вологості повітря за період дослідження коливаються в межах від 63 до 86 %. Мінімальні значення відзначаються у квітні. Максимальні показники середньомісячної вологості повітря спостерігаються в грудні і становлять 86%. Багаторічні тенденції відносної вологості характеризуються мінімальним значенням 70 % в 2015 році і максимальний показник дорівнює 79 % в 2004 році. Середня багаторічна відносна вологість повітря на станції Житомир становить 75 %.

На станції Овруч середньомісячні показники вологості повітря за період дослідження коливаються в межах від 69 до 89 %. Мінімальна середньомісячна вологість повітря зазначена в квітні. Максимальні показники середньомісячної температури спостерігаються в грудні і становлять 89 %. Багаторічні тенденції відносної вологості характеризуються мінімальним значенням 74 % в 2015 році і максимальний показник дорівнює 81 % в 2013 році. Середня багаторічна відносна вологість повітря на станції Овруч становить 79 %.

На станції Олевськ мінімальна середньомісячна вологість повітря відмічалась також у квітні і становить 67 %. Максимальні показники середньомісячної вологості спостерігаються в грудні – 87 %. Багаторічні тенденції відносної вологості характеризуються мінімальним значенням 74 % в 2014 й 2015 роках і максимальний показник дорівнює 78 % в різні роки. Середня багаторічна відносна вологість повітря на станції Олевськ становить 77 %.

Річний розподіл відносної вологості на станції Коростень майже не відрізняється від інших станцій мінімальна середньомісячна вологість

повітря відзначається в квітні і становить 66 %. Максимальні показники середньомісячної вологості повітря спостерігаються в грудні і становлять 88 %. Багаторічні тенденції відносної вологості характеризуються мінімальним значенням 72 % в 2015 році і максимальний показник дорівнює 78 % в різні роки. Середня багаторічна відносна вологість повітря на станції Коростень становить 76 %.

На станції Новоград-Волинський мінімальна середньомісячна вологість повітря відзначалися знову ж таки у квітні і становить 64 %. Максимальні показники середньомісячної вологості спостерігаються в грудні і становлять 85%. Багаторічні тенденції відносної вологості характеризуються мінімальним значенням 70 % в 2015 році і максимальний показник дорівнює 77 % в 2006 й 2013 роках. Середня багаторічна відносна вологість повітря на станції Новоград-Волинський становить 75 %.

Максимальні показники середньомісячної вологості спостерігаються у грудні і змінюються від 85 % до 89 %. Найбільше значення 94 % зафіксовано у грудні у північній частині області на метеостанції Овруч. Середні річні показники вологості коливаються від 75 % на півдні і до 79 % на півночі області. Взимку відмічається найменша мінливість відносної вологості. Її значення постійно високі, внаслідок значної повторюваності циклонічних вторгнень, а також радіаційного вихолодження повітря в антициклонах, і наближаються до максимальних близько 90 %. У квітні проявляються риси літнього розподілу відносної вологості. У червні та липні відносна вологість вища травневої на 3-5 % у зв'язку зі збільшенням кількості опадів та зливами. Восени на досліджуваній території середня місячна відносна вологість змінюються від 74 до 88 %.

Аналіз отриманих результатів значень вологості повітря на п'яти станціях Житомирської області показав, що на всіх станціях в досліджуваній період відносна вологість повітря змінювалася практично в однакових межах. Відносна вологість у приземному шарі завжди має добовий та річний хід, протилежний ходу температури повітря. Тобто, зі зниженням температури повітря відносна вологість зростає, а з підвищенням – зменшується. Наразі температура з кожним роком підвищується, а відносна вологість зменшується.

Список використаної літератури

1. Кульбіда М.І., Барабаш М.Б., Єлістратова Л.О. Прогноз змін клімату України на початку ХХІ століття. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Сер.: Географія. 2011. № 23. С. 10-17.
2. Природа Житомирщини. Київ, 1984. 56 с.
3. Архівні дані ГМЦ Житомир. Багаторічна вибірка даних по Житомирській області.